

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยมีเนื้อหาสาระรายละเอียดดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน
- 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
- 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test)
F	แทน	สถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่ม (F-test)
p-value	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับของค่านัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งร้อย มีรายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	36	12.6
1.2 ครู	250	87.4
รวม	286	100
2.ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	263	92
3.2 ปริญญาโท	23	8
รวม	286	100
3.ประสบการณ์		
4.1 ต่ำกว่า 10 ปี	175	61.2
4.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	111	38.8
รวม	286	100
4.ขนาดโรงเรียน		
5.1 ขนาดเล็ก	32	11.2
5.2 ขนาดกลาง	69	24.1
5.3 ขนาดใหญ่	185	64.7
รวม	286	100

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลทั่วไป พบว่า ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 286 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 87.4 และผู้บริหาร จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 92 และระดับปริญญาโท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 และ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 ตามลำดับ

4.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ปรากฏดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน	4.00	.72	มาก
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.87	.78	มาก
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.02	.73	มาก
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้	3.99	.75	มาก
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.86	.81	มาก
6. ด้านการวัดและประเมินผล	3.99	.75	มาก
รวม	3.96	.76	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด

ปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .73) รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน คือ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .72) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .75) ด้านการวัดและประเมินผล คือ ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .75) ด้านการดำเนินกิจกรรม คือ ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .78) และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .81)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. โครงสร้างเวลาเรียนเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน	4.06	.67	มาก
2. การกำหนดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรอย่างหลากหลาย	4.05	.65	มาก
3. ตารางเรียนสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน	3.94	.77	มาก
4. ตารางเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาสาระวิชา	3.94	.75	มาก
5. ตารางเรียนเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น	4.05	.76	มาก
6. ตารางเรียนเหมาะสมกับกิจกรรมที่จัดในห้องเรียน	3.98	.74	มาก
รวม	4.00	.72	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .72) เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ การกำหนดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรอย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = .67) และน้อยที่สุด คือ ตารางเรียนสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .77)

2) ด้านการดำเนินกิจกรรม ปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการดำเนินกิจกรรม

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การประชุมวางแผนดำเนินงาน	3.88	.77	มาก
2. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้นักเรียน และผู้ปกครองทราบ	3.85	.77	มาก
3. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม	3.92	.80	มาก
4. การส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	3.87	.79	มาก
5. การกำกับ ติดตามการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	3.85	.76	มาก
รวม	3.87	.78	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .78) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมมีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = .80) และน้อยที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .77)

3) ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปรากฏผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. กิจกรรมมีความเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามหลักสูตรฯ	3.98	.73	มาก
2. กิจกรรมมีความครอบคลุมกิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ(Health) ตามหลักการอิสลาม	4.08	.79	มาก
3. กิจกรรมผู้เรียน เรียนรู้ด้วยความสุข ตอบสนองความสนใจ ความถนัด	4.04	.75	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมีความเหมาะสมกับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้	4.11	.66	มาก
5. กิจกรรมได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้	3.94	.73	มาก
รวม	4.02	.73	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมีความเหมาะสมกับสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = .66) และน้อยที่สุด คือ กิจกรรมได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.94$, S.D.= .73)

4) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ปรากฏผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในแต่ละระดับชั้น	4.00	.71	มาก
2. กิจกรรมส่งเสริมให้เรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน	4.00	.73	มาก
3. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	3.98	.77	มาก
4. กิจกรรมเน้นการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	3.97	.74	มาก
5. กิจกรรมส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.02	.78	มาก
6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง	4.01	.75	มาก
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดยมีวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.93	.75	มาก
รวม	3.99	.75	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ กิจกรรมส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .78) และน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดยมีวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .75)

5) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ปรากฏผลดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
24. มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา	3.83	.83	มาก
25. จัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น โสตวัสดุ โสตทัศนวัสดุ และอื่นๆ	3.77	.83	มาก
26. จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความถนัด ตามความสนใจ	3.89	.84	มาก
27. จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนหลากหลาย เหมาะสม กับเนื้อหา	3.93	.78	มาก
28. จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอต่อความต้องการ	3.90	.79	มาก
รวม	3.86	.81	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .78) มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ จัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น โสตวัสดุ โสตทัศนวัสดุ และอื่นๆ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .83)

6) ด้านการวัดและประเมินผล ปราบกฏผลดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการวัดและประเมินผล

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การวัดและประเมินผลกิจกรรมด้วยรูปแบบที่หลากหลาย	3.99	.76	มาก
2. การประเมินผลการพัฒนาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.98	.71	มาก
3. การจัดทำเอกสาร หลักฐานการวัดและประเมินผล	4.02	.73	มาก
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเอง	3.86	.80	มาก
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความรู้ ของนักเรียน	3.97	.74	มาก
6. ประเมินผลตามสภาพจริง เน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance) และคุณลักษณะ (Attribute)	4.00	.75	มาก
7. นำผลการประเมินไปพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.09	.74	มาก
รวม	3.99	.75	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นำผลการประเมินไปพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = .74) มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเอง ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .80)

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดย จำแนกตามตำแหน่ง

แนวทางการดำเนินงาน	ตำแหน่ง				t	p-value
	ผู้บริหาร (N=36)		ครูผู้สอน (N=250)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและ ตารางเรียน	3.93	.53	4.01	.53	-.91	.36
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.86	.58	3.88	.60	-.13	.90
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้	3.94	.57	4.04	.51	-1.10	.28
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการ เรียนรู้	3.92	.60	4.00	.54	-.83	.41
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.78	.69	3.87	.64	-.78	.43
6. ด้านการวัดและประเมินผล	3.84	.66	4.01	.55	-1.73	.09
รวม	3.88	.61	3.97	.56	-.91	.41

*p<.05

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามตำแหน่ง ระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน	ระดับการศึกษา				t	p-value
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	(N=263)		(N=23)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน	3.99	.53	4.17	.55	-1.62	.11
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.85	.60	4.10	.57	-1.87	.06
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.02	.52	4.12	.58	-.90	.37
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้	3.98	.53	4.11	.69	-.92	.36
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.84	.65	4.09	.62	-1.75	.08
6. ด้านการวัดและประเมินผล	3.98	.56	4.12	.58	-1.20	.23
รวม	3.94	.57	4.12	.60	-1.38	.20

*p<.05

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

แนวทางการดำเนินงาน	ประสบการณ์ทำงาน				t	p-value
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป			
	(N=175)		(N=111)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน	3.99	.48	4.02	.60	-.43	.67
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.91	.57	3.81	.64	1.33	.18
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.04	.50	4.01	.56	.35	.73
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.02	.52	3.94	.58	1.27	.21
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.88	.64	3.84	.66	.55	.59
6. ด้านการวัดและประเมินผล	4.03	.52	3.92	.62	1.60	.11
รวม	3.98	.54	3.92	.61	.78	.42

*p<.05

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้าน

ข้อความ	ขนาดโรงเรียน						F	p- valu e
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน	3.61	.54	4.03	.41	4.06	.55	10.55	.00*
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม	3.48	.68	3.92	.47	3.93	.60	8.45	.00*
3. ด้านการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้	3.65	.39	4.01	.44	4.10	.54	10.84	.00*
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการ เรียนรู้	3.59	.48	3.93	.43	4.07	.56	11.93	.00*
5. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.34	.53	3.97	.49	3.91	.68	13.05	.00*
6. ด้านการวัดและประเมินผล	3.47	.51	4.01	.40	4.07	.58	17.36	.00*
รวม	3.52	.52	3.98	.44	4.02	.59	12.03	.00*

*p<.05

จากตารางที่ 17 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับความสำคัญ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงได้ทำการทดสอบด้วยวิธีการของเชฟเฟ่
ปรากฏผลดังตาราง 18-23

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.61	4.03	4.06
ขนาดเล็ก	3.61		-.42*	-.45*
ขนาดกลาง	4.03			-.03
ขนาดใหญ่	4.06			

*p<.05

จากตารางที่ 18 เมื่อทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างๆ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลาง มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ด้านการดำเนินกิจกรรม

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.48	3.92	3.93
ขนาดเล็ก	3.48		-.44*	-.45*
ขนาดกลาง	3.92			.01
ขนาดใหญ่	3.93			

*p<.05

จากตารางที่ 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน

พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างๆ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการดำเนินกิจกรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลาง มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการดำเนินกิจกรรม มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.65	4.01	4.10
ขนาดเล็ก	3.65		-.36*	-.45*
ขนาดกลาง	4.01			-.09
ขนาดใหญ่	4.10			

*p<.05

จากตารางที่ 20 เมื่อทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.59	3.93	4.07
ขนาดเล็ก	3.59		-.34*	-.48*
ขนาดกลาง	3.93			-.14
ขนาดใหญ่	4.07			

*p<.05

จากตารางที่ 21 เมื่อทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านรูปแบบการเรียนรู้ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1. โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2. โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลาง มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก 3.34	ขนาดกลาง 3.97	ขนาดใหญ่ 3.91
ขนาดเล็ก	3.34		-0.63*	-0.58*
ขนาดกลาง	3.97			.05
ขนาดใหญ่	3.91			

*p<.05

จากตารางที่ 22 เมื่อทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1. โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2. โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลาง มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่ด้านการวัดและประเมินผล

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก 3.47	ขนาดกลาง 4.01	ขนาดใหญ่ 4.07
ขนาดเล็ก	3.47		-0.54*	-0.60*
ขนาดกลาง	4.01			-0.06
ขนาดใหญ่	4.07			

*p<.05

จากตารางที่ 23 เมื่อทดสอบความแตกต่างของสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดต่างๆ มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ 1. โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง 2.โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลาง มีสภาพการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้านการวัดและประเมินผล มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะจากแบบสัมภาษณ์ การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล รวมทั้งการศึกษาสภาพปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขของแต่ละด้าน โดยผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.5.1 ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน

การดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนโดยภาพรวม มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนตามบริบทของโรงเรียนตามความเหมาะสม โดยไม่กระทบกับเวลาเรียนปกติ และสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร

มีความเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“วัตถุประสงค์ในเรื่องนี้ เราต้องการให้เด็กลงมือทำจริงปฏิบัติจริง ดังนั้นเราก็เลยปรับโครงสร้าง เอา 5 สารจะเป็นตัวตั้ง แล้วดึงวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ พละและสุขศึกษาแล้วก็ศิลปะ 3 สารจะดึงลอยตัวออกมา นั่นคือประเด็นที่ 1 ประเด็นที่ 2 เรามองที่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เราก็ได้ 4 แล้ว แล้ว 5 สาร ที่เราทำคือ เราวิเคราะห์มาตรฐานตัวชีวิตใน 5 สาร เราเอาตัวชีวิตที่เป็นการปฏิบัติ ออกมา แล้วเราเอาตัวชีวิตที่เป็นทฤษฎียังคงสภาพเหมือนเดิม เพราะฉะนั้นเด็กโรงเรียนเราไม่ต้องสอบปฏิบัติเลย เพราะว่าเราแยกตัวชีวิตอย่างชัดเจน หลังจากนั้นเราก็แบ่งกิจกรรมของเราเป็น 5 กิจกรรมหลักๆ กิจกรรมที่ 1 คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมที่สอดคล้องกับ 5 กลุ่มสาระ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมสุดท้าย คือกิจกรรมการงานอาชีพ ซึ่งมันก็จะตอบสนองใน 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างดีเลย โดยใช้แนวทางกระทรวงแล้วก็ปรับให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียนสอนศาสนาเรา คือ ศาสนาเราก็ตั้ง เพราะตรงนี้คือ ไฮไลต์ที่เราตอบโจทย์สังคม ณ ตอนนี่คือ ศาสนา ดังนั้นลดเวลาเรียนของเราจึงเป็นบริบทของเรา แต่เราก็ไม่ได้ทิ้งของกระทรวง เราสามารถเดินคู่ได้”

(สาลิษาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

ปัญหาที่พบ

ผู้บริหารและครูไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่ากิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” คืออะไร หรืออาจเข้าใจผิด เนื่องจากเป็นนโยบายใหม่ โรงเรียนหลายแห่งดำเนินโครงการโดยไม่มั่นใจผลลัพธ์เท่าที่ควร ไม่มีความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ ขณะที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้ปกครองหลายแห่งกังวลเรื่องการสอนตามสาระวิชาหลัก เกรงว่าเด็กจะได้รับความรู้ไม่ครบตามหลักสูตร ทำให้ผลการเรียนลดลง โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ที่ครูเองมีภาระงานและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งที่ได้รับเข้ามาเบียดบังเวลาสอนอยู่ก่อนแล้วจำนวนมาก ทำให้ครูบางส่วนคิดว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับตัวเอง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ปัญหาที่มันเกิดขึ้นเท่าที่ ผอ.เป็นวิทยากร เพราะตัวเองก็ได้เป็นวิทยากรเรื่องนี้ เออ 20 กว่าโรง ได้มาเรียนรู้ที่นี่ ปัญหาที่ค้นพบก็คือว่า ครูผู้สอนไม่เข้าใจคำว่า ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ อะไร เขามักจะเข้าใจว่า ไปเพิ่มภาระให้เขา ซึ่งถ้า

เขาเข้าใจแล้วเขาวิเคราะห์เหมือนที่กะฮะเล่าในเบื้องต้น พอ ผอ. เล่าในสิ่งที่ ผอ. ทำให้เขาฟัง เขาถึงบางอ้อ เขาบอกว่าถ้าเขารู้แบบนี้เขาทำตั้งนานแล้ว เขาไม่เข้าใจเขาเข้าใจว่าเอาสิ่งที่ยังไม่มีมาเพิ่มในสิ่งที่เขากำลังทำ”

(สาลีฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ปัญหาก็คือ ความเข้าใจในการปรับโครงสร้างรายวิชา ของผู้ที่เกี่ยวข้อง บางคนจะมองว่ามันเป็นภาระเพิ่มขึ้น”

(ชานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนที่แน่นอนอยู่แล้วในแต่ละวัน เพราะต้องเรียนทั้งวิชาสามัญควบคู่วิชาศาสนา กล่าวคือ เรียน 2 หลักสูตร ทำให้มีวิชาเรียนมากกว่าโรงเรียนทั่วไป ที่เรียนแค่หลักสูตรเดียว และแต่ละโรงเรียนก็มีบริบทที่ไม่เหมือนกันอีกด้วย ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ในเรื่องการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา มันจะมีปัญหาอยู่ เรื่องแรกเลย คือก็คือโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน โครงสร้างเวลาเรียนจริงๆ แล้ว โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ค่อนข้างจะแน่นเพราะมีทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา ในขณะที่โรงเรียนของรัฐจะมีวิชาสามัญอย่างเดียว”

(ชานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“อย่างไร เพราะบริบทของโรงเรียนไม่เหมือนกัน โรงเรียนอนุบาลไม่เป็นไร มีคาบว่างเยอะ แต่ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่สามัญ ภาคเช้าเรียนศาสนา ช่วงบ่ายเรียนสามัญ เขาจะปรับเวลายากมาก”

(วิจิตรา โต๊ะมีนา, 17 ตุลาคม 2560)

และได้กล่าวต่ออีกว่า

“แต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน และโครงสร้างของแต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน แล้วแต่บริบทของโรงเรียน เราจะไปบอกให้ทุกโรงเรียนทำแบบนี้ แบบนั้นทั้งหมดไม่ได้ เพราะบริบทไม่เหมือนกัน”

(วิจิตรา โต๊ะมีนา, 17 ตุลาคม 2560)

แนวทางการแก้ไขปัญหา

สำนักงานการศึกษาเอกชน หรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในเรื่องการปรับโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนให้กับผู้บริหาร และครูผู้สอน รวมถึงบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนปรับโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน ตามบริบทของตนเอง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“เราเลยจำเป็นต้องปรับความเข้าใจของครูในการจัดตารางเรียน จริงๆ ถ้าเข้าใจเจตนาผมมันไม่ยาก เพราะเป็นการใช้เวลาเดิมนั้นแหละ เพียงแต่เราแค่ปรับการเรียนการสอนจากให้เด็กนั่งเรียน มาเป็นให้เด็กลองทำอะไรๆ อยู่นั้น บางโรงเรียนก็แก้ปัญหาโดยที่จัดตารางในช่วงบ่ายในแต่ละวัน หรือไม่บางโรงเรียนก็ใช้เวลาในช่วงบ่ายของวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์ก็เป็นไปได้ แต่บางโรงเรียนก็สามารถทำได้ในช่วงบ่ายของทุกวัน ฉะนั้นจึงต้องปรับความเข้าใจให้คุณครูเรื่องการปรับโครงสร้างและตารางเรียน ถ้ามีหน่วยงานมาปรับความเข้าใจให้ครู”

(ชานูชี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“บางที่เขาไปฟังวิทยากร แต่วิทยากรไม่ใช่คนที่ทำ แต่เราเป็นวิทยากรที่ทำ และก็แชร์ให้พวกเขาฟัง มันจึงต่างกัน เพราะฉะนั้นแนวทางในการปรับโครงสร้างเราต้องให้ความรู้กับเขาก่อน แล้วต้องมีเชิงปฏิบัติการ ให้ทำการวิเคราะห์ดู ไม่ใช่บอกว่าอยากให้เด็กทำอะไรก็ทำ”

(สาลีฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“แล้วให้โรงเรียนไปออกแบบมาว่าจะจัดอย่างไร แต่ละโรงเรียนปรับของเขาอย่างไรให้สามารถมีลดเวลาเรียน และเพิ่มเวลารู้ได้ หลังจากให้ความรู้เสร็จสิ้นในวันนั้น เราก็ให้โรงเรียนกลับไปทำแผนมา โดยมีตัวอย่างว่าในแผนต้องมีอะไรบ้าง แล้วโรงเรียนจะส่งแผนมาให้ทาง สช. และให้โรงเรียนดำเนินการตามนี้เลย แต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน และโครงสร้างของแต่ละโรงเรียนจะไม่เหมือนกัน บางโรงเรียนปรับในรายวิชาเรียน บางโรงเรียนเพิ่มชั่วโมงกิจกรรมขึ้นมาลดคาบเป็นบางวัน แล้วมาใส่เป็นลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ บางโรงเรียนมีเด็ก

นักเรียนประจำร้อยเปอร์เซ็นต์ เขาก็จัดในวันหยุด แล้วแต่บริบทของโรงเรียน”

(วิจิตรา โตะมีนา, 17 ตุลาคม 2560)

4.5.2 ด้านการดำเนินงานกิจกรรม

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านการดำเนินกิจกรรมโดยภาพรวม มีการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม กล่าวคือ มีการประชุมวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีการส่งเสริมสนับสนุนอำนวยความสะดวก รวมถึงมีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“แล้วจัดเป็นโครงการให้ความรู้กับโรงเรียนว่าลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้มีอะไรบ้าง โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ แล้วให้โรงเรียนไปออกแบบว่าจะจัดอย่างไร หลังจากให้ความรู้เสร็จสิ้นในวันนั้น เราก็ให้โรงเรียนกลับไปทำแผนมา โดยมีตัวอย่างว่าในแผนต้องมีอะไรบ้าง แล้วโรงเรียนจะส่งแผนมาให้ทาง สช. และให้โรงเรียนดำเนินการตามนี้เลย”

(วิจิตรา โตะมีนา, 17 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“ด้านการดำเนินกิจกรรม ครูจะช่วยกันวางแผนว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง ให้ครูช่วยกันนำเสนอมา”

(อับดุลอาซีซ เปาะซา, 18 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“ผู้บริหารจะประเมินเชิงประจักษ์ ไปดูโดยไม่ได้แจ้งล่วงหน้า แบบกลับยานมิตรเป็นการเยี่ยมเยียน เพราะไม่ได้ประเมินเป็นทางการ มีบ้างที่ต้องอาศัยการแนะนำ เช่นครูจริงจังมากเกินไป ซึ่งไม่ตรงวัตถุประสงค์ อยากให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้เด็กได้สนุกสนาน แต่ให้ทำงานตามที่ต้องการ มีการยืดหยุ่น ไม่อยากให้ตีกรอบอย่างจริงจังมากเกินไป ให้เด็กได้มีความรู้สึกได้ปลดปล่อย”

(สาลีฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบด้านการดำเนินกิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม บางครั้งการจัดสภาพแวดล้อมไม่อำนวย เนื่องจาก กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” บางกิจกรรม ต้องใช้สถานที่เฉพาะ เช่นสนามกีฬา ใช้ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งบางสถานการณ์มีฝนตกลงมา หรือแดดร้อนเกินไป เป็นต้น รวมไปถึงการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ด้านต่างๆ มีความบกพร่อง เช่น ด้านวิทยากรที่ให้ความรู้ด้านต่างๆ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ครูสะท้อนมาบ้าง เช่นเวลาฤดูฝน ฤดูอบรม ฤดูสัมมนาพอขาดครูกิจกรรมจะ รวนทันที แต่เป็นบางช่วง”

(สาลิษาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และได้กล่าวต่ออีกว่า

“ในการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา บางสิ่งที่ได้ก็อยากได้แต่เราขาดวิทยากร วิทยากรมี แต่ไกลไม่สามารถเดินทางมาได้ วิทยากรเรียกค่าตอบแทนสูงเกินไปเราไม่สามารถตอบโจทย์ตรงนั้นได้ เช่นเด็กอยากเรียนซีลิต เราไปติดต่อมีอาชีพมา เขาคิดชั่วโมงละพัน เราก็กู้ไม่ได้”

(สาลิษาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

แนวทางการแก้ไขปัญหา

โรงเรียนมีแนวทางแก้ปัญหา คือ การใช้กระบวนการ PDCA เนื่องจาก เป็นแนวคิดที่ไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงแค่การวางแผน แต่แนวคิดนี้เน้นให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานตามแนวทางของ PDCA จะทำให้การดำเนินงานตอบโจทย์ขององค์กรได้ตรงจุด ส่งผลให้การดำเนินงานสอดคล้องกับธรรมชาติของคนในองค์กร จากการวางแผนอย่างเหมาะสมด้วยการใช้ข้อมูลของสถานการณ์จริง และที่สำคัญการดำเนินการได้รับการเฝ้าติดตามอย่างเป็นระยะ ซึ่งก็จะทำให้สามารถปรับแผน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ รวมถึงมีการสรุปบทเรียนที่ได้หลังจากจบกิจกรรม สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานรอบใหม่ ซึ่งจะทำให้กิจกรรมการเพิ่มผลิตภาพได้รับการพัฒนาและยกระดับได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ผอ. คิดว่าการดำเนินงานของโรงเรียนควรใช้กระบวนการ PDCA คือมีการประชุมวางแผน ลงมือปฏิบัติ เช็คดีติดตาม แล้วก็ปรับปรุง มันจะเกิดงานที่มีประสิทธิภาพ”

(สาลิฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และยังกล่าวต่ออีกว่า

“ปัญหาทุกกิจกรรมมี แต่เมื่อเราใช้กระบวนการ PDCA เข้ามาใช้ก็สามารถหาต้นตอของปัญหา แล้วสามารถแก้ไขได้ หาจุดได้”

(สาลิฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“ทางโรงเรียนเน้นการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการ PDCA เช่น ประชุม ลงมือปฏิบัติ และมีการประเมิน ติดตามด้วย”

(นูรีมี อาแว, 18 ตุลาคม 2560)

4.5.3 ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร ครอบคลุมกิจกรรม 4H กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ตั้งนั้นเราก็เลยเอา 5 สาระเป็นตัวตั้ง แล้วดึง วิชาการงานพื้นฐานอาชีพ พลและสุขศึกษาแล้วก็ศิลปะ 3 สาระดึงลอยตัวออกมา นั่นคือประเด็นที่ 1 ประเด็นที่ 2 เรามองที่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เราก็ได้ 4 แล้ว แล้ว 5 สาระ ที่เราทำคือเราวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดใน 5 สาระ เราเอาตัวชี้วัดที่เป็นการปฏิบัติออกมา แล้วเราเอาตัวชี้วัดที่เป็นทฤษฎียังคงสภาพเหมือนเดิม เพราะฉะนั้นเด็กโรงเรียนเราไม่ต้องสอบปฏิบัติเลย เพราะว่าเราแยกตัวชี้วัดอย่างชัดเจน หลังจากนั้นเราก็แบ่งกิจกรรมของเราเป็น 5 กิจกรรมหลักๆ กิจกรรมที่ 1 คือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมที่สอดคล้องกับ 5 กลุ่มสาระ กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมสุดท้าย คือกิจกรรม

การงานอาชีพ ซึ่งมันก็จะตอบสนองใน 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้อย่างดีเลย”

(สาลิฮาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และได้กล่าวต่ออีกว่า

ผู้ออกแบบกิจกรรมจะเป็นครูกับนักเรียนมากกว่า ร่วมด้วยช่วยกัน ครูก็เปรียบเสมือนครูเอื้อ แต่เด็กจะเป็นนางเอกมากกว่า โดยทุกกิจกรรมเราจะยึด 4H เป็นหลักให้เกิดทักษะนั้นให้ได้ เช่น Hand มือ Head สมอง วิเคราะห์ มันต้องตอบโจทย์ตรงนั้นให้ได้

(สาลิฮาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“กิจกรรมที่โรงเรียนจัดแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ทางโรงเรียนได้แบ่งครูออกเพื่อรับผิดชอบด้านต่างๆ แล้วก็แชร์กัน ทุกคนรับทราบ และมีการจัดเตรียมตัวล่วงหน้า”

(นูรีมี อาแว, 18 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“การจัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึง 3 อย่าง คือ 1.จะต้องสอดคล้องกับตัวชีวิต สาระการเรียนรู้ 2.ตรงกับ 4H 3. สามารถสะท้อนได้”

(อับดุลอาซีซ เปาะซา, 18 ตุลาคม 2560)

และกิจกรรมที่จัดต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม รวมถึงกิจกรรมที่ไม่ขัดกับ การศาสนาอิสลามควบคู่ไปกับกิจกรรมทั้ง 4 ด้านอีกด้วย ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ต้องยึดตามหลักศาสนาอิสลาม ในแต่ละกิจกรรมจะต้องมีการเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนด้วย ทุกๆ กิจกรรมจะต้องครอบคลุมบูรณาการทั้ง 4 ด้าน”

(รอฮานา ลาเต๊ะ, 18 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“กิจกรรมทุกกิจกรรมควรอิงหลักการตามหลักศาสนาเป็นหลัก เพราะบางกิจกรรมอาจจะขัดกับหมู่บ้าน ตำบล พื้นที่ด้านความเชื่อความศรัทธา โรงเรียน จึงต้องดูว่าอะไรเหมาะสม ไม่เหมาะสม ประเด็นที่สอง ควรให้มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของศาสนาอิสลามให้กับเด็ก หลากๆ กิจกรรมที่จัดให้เด็ก หากไม่มีการสอดแทรกคุณธรรมที่เราสร้างมาในเรื่องการสอนศาสนาอิสลาม จะไม่เป็นรูปธรรม”

(ซานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบด้านการออกแบบกิจกรรม คือ ความพร้อมของบุคลากรในการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้สู่ปฏิบัติ ยังเป็นจุดอ่อนของโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

แนวทางแก้ไขปัญหา

คือ สำนักงานการศึกษาเอกชนต้นสังกัด หรือโรงเรียนจึงควรจัดอบรมและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสู่กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้มีการปรับกระบวนการศึกษาทั้งระบบ รองรับต่อการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ที่เน้นการเชื่อมโยงกับหลักสูตรแต่ละระดับสู่การปฏิบัติในกิจกรรม โดยเชื่อมโยงสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตร ครอบคลุมกิจกรรม 4H กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ตามหลักการอิสลาม และกิจกรรมทางด้านศาสนาอิสลามควบคู่ไปด้วยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ออกแบบจะต้องออกแบบให้รัดกุมและรอบด้าน ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“คุณครูต้องศึกษาเนื้อหาทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนี้ด้วย สองก็คือ ครูต้องรู้ว่าในแต่ละสัปดาห์วิชาสามัญเด็กเรียนอะไร วิชาศาสนาเด็กเรียนอะไร แล้วนำมาดีไซน์เป็นกิจกรรมที่จะจัดเพื่อลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยให้เด็กนำองค์ความรู้จากภาคเวลาปกติมาสู่การปฏิบัติในกิจกรรมนี้ได้ เพราะถ้าไม่นั้นแล้วมันจะเป็นคนละเรื่องที่ยากกัน สำคัญคือครูต้องออกแบบให้รัดกุม”

(ซานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

และยังกล่าวต่ออีกว่า

“สำคัญที่คุณครูจะออกแบบกิจกรรมนั้นอย่างไร ให้สามารถยึดโยงกับเนื้อหา
ที่เด็กเรียนได้ เพราะว่าได้แต่ออกไปนอกพื้นที่ แต่เด็กเก็บรายละเอียดไม่ได้
กล่าวคือ ครูต้องมองทะลุเลยว่า เด็กเรียนแล้วเด็กได้อะไรจากกิจกรรมนั้น”

(ชานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

4.5.4 ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านรูปแบบ
กิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวม มีรูปแบบแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของ
ผู้เรียน จัดกิจกรรมโดยเน้นการปฏิบัติจริง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน”

(สาลีฮำห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และได้กล่าวต่ออีกว่า

“ให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้เด็กได้สนุกสนาน แต่ให้ได้งานตามที่ต้องการ
มีการยืดหยุ่น ไม่อยากให้ติกรอบอย่างจริงจังมากเกินไป ให้เด็กได้มีความรู้สึกได้
ปลดปล่อย เช่นการสอนเอาน้ำละหมาด ก็พาลงไปที่ก๊อกน้ำ โดยมีครูแนะนำ
เล่นแบบมีสาระ”

(สาลีฮำห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“ทางโรงเรียนเน้นการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหมด โดยใช้กระบวนการ PDCA
เช่น ประชุม ลงมือปฏิบัติ และมีการประเมิน ติดตามด้วย”

(นูรีมี อาแว, 18 ตุลาคม 2560)

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
สอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม การจัดกิจกรรมไม่ส่งเสริมการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง โดย
มีวิธีการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางแก้ไขปัญหา

โรงเรียนต้องแนะนำให้ครูปรับรูปแบบการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยครูมีบทบาท เป็นเหมือนเพื่อน ผู้แนะนำ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ริเริ่ม เล่น ทดลอง ให้เหตุผล และให้ความร่วมมือกับผู้เรียน ใช้การควบคุมหรือออกคำสั่งกับผู้เรียนน้อยที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมมือกับบุคคลอื่นได้เรียนรู้และแก้ปัญหาความขัดแย้ง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“กิจกรรมที่จัดต้องเหมาะสมกับวัย สามารถทำได้ สอดแทรกเนื้อหาทฤษฎี ด้วย เน้นปฏิบัติ”

(ฟาติละห์ วาเต๊ะ, 18 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“กิจกรรมที่ทำต้องสามารถกลับไปใช้ที่บ้านได้ นอกจากตัวเองต้องเป็นแล้ว สามารถนำกลับไปสอนคนที่บ้านได้”

(รอฮานา ลาเต๊ะ, 18 ตุลาคม 2560)

ครูจะต้องปรับตัวเอง รวมถึงปรับรูปแบบการสอน รวมถึงวิธีการสอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม รวมถึงให้ผู้เรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“คุณครูต้องปรับกิจกรรม เอาเนื้อหาเปลี่ยนเป็นทำกิจกรรม เช่นวิชาศาสนา ก็ให้นักเรียนปฏิบัติจริงเลย วิชาคณิตศาสตร์ เรียนเรื่องชั่ง ตวง วัด ก็จัด เป็นกิจกรรมตลาดนัด มีการชั่ง การตวง การวัด และอยากแนะนำให้คุณครูว่า โรงเรียนไหนที่สามารถทำได้ตรงนี้แล้ว ให้ครูรายวิชาเปลี่ยนตรงนี้ด้วย ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเรียนผ่านกิจกรรม เด็กได้เยอะ ให้ครูปรับเลย สังคมศึกษา เปลี่ยนเป็นบทบาทสมมติ ถ้าทำได้แบบนี้การจัดการกิจกรรมจะประสบความสำเร็จ”

(วิจิตรา ไตะมีนา, 17 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“คุณครูต้องศึกษาเนื้อหาทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนี้ด้วย สองก็คือ ครูต้องรู้ว่าในแต่ละสัปดาห์วิชาสามัญเด็กเรียนอะไร วิชาศาสนาเด็กเรียนอะไร แล้วนำมาตีไหนเป็นกิจกรรมที่จะจัดเพื่อลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยให้เด็กนำองค์ความรู้จากภาคเวลาปกติมาสู่การปฏิบัติในกิจกรรมนี้ได้ เพราะถ้าไม่มันแล้วมันจะเป็นคนละเรื่องที่แยกกัน สำคัญคือครูต้องออกแบบให้รัดกุม”

(ชานูชี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“และที่อยากเน้นที่สุดเลยคือ อยากเน้นให้เด็กมีการคิดสร้างสรรค์ให้ได้ ถึงแม้เราจะกำหนดรูปแบบที่เป็นแบบเข้ามา แต่สิ่งที่แตกต่างก็คือการคิดสร้างสรรค์”

(ชำชูดิ้ง แมฮะ, 17 ตุลาคม 2560)

4.5.5 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวม มีการเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“มีคะ ทั้งสื่อที่ผลิตเอง และจัดหามาตามความต้องการของครู รวมถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอก เช่น พาเด็กไปเข้าหมู่บ้านอะไรประมาณนี้คะ เช่นเรียนรู้ชุมชน สัมภาษณ์คนเฒ่าคนแก่ เรียนการปักตักแตน โคนถ้าเป็นรอบๆ บริเวณโรงเรียน เราจะพาเด็กออกไปเรียนรู้ข้างนอกเลย และมีที่เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาที่โรงเรียนให้ความรู้กับนักเรียนด้วย”

(สาลีฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“สื่อและแหล่งเรียนรู้ จริงๆ อยากเน้นในเรื่องของแหล่งเรียนรู้มากกว่า เพราะกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไม่จำเป็นต้องจัดในโรงเรียนเพียงอย่างเดียว บางโรงเรียนจัดโดยที่ให้เด็กไปศึกษาของจริงในพื้นที่เลย ก็ในบริบทของพื้นที่ตรงนั้น สำคัญที่คุณครูจะออกแบบกิจกรรมนั้นอย่างไร ให้สามารถยืดโยงกับเนื้อหาที่เด็กเรียนได้ แต่เท่าที่สังเกตแล้วเด็กสนุก จากการที่ได้ลงพื้นที่ จากการ

ที่ได้ปฏิบัติจริง เป็นการจุดประกายความคิดของตัวเอง เด็กบางคนอยู่ที่บ้านไม่เคยได้สัมผัส แต่พอใช้กิจกรรมนี้เด็กก็ได้โอกาส ได้สัมผัสกับชีวิตที่แตกต่าง”

(ซานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“ทางโรงเรียนมีการจัดสื่อที่หลากหลาย แหล่งเรียนรู้ก็หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอก สื่อ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากผู้บริหารอย่างเต็มที่ ทั้งสื่อที่ครูผลิตเอง ครูกับนักเรียนร่วมกันผลิต และที่นักเรียนทำเอง โดยแหล่งเรียนรู้ภายนอกก็จะมีภาระส่วนล่วงหน้าเพราะบางที่ต้องมีวิทยากรบรรยายให้ความรู้ แต่เน้นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นหลัก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในละแวก อำเภอบางละมุง และบริเวณใกล้เคียงด้วย แต่สิ่งไหนที่ไม่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ก็จะไม่ให้นักเรียนปฏิบัติในกิจกรรมนี้”

(ฟาติละห์ วาเต๊ะ, 18 ตุลาคม 2560)

ปัญหาที่พบ

ขาดสื่อที่เป็นประโยชน์ชาวบ้าน หรือผู้ที่มีความสามารถเฉพาะในด้านนั้นๆ เนื่องจากระยะทางไกล หรือมีราคาตัวแพง โรงเรียนไม่สามารถจัดหาเพื่อจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ในการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา บางสิ่งที่เด็กอยากได้เราขาดวิทยากร วิทยากรมีแต่ไกลไม่สามารถเดินทางมาได้ วิทยากรเรียกค่าตอบแทนสูงเกินไปเราไม่สามารถตอบโจทย์ตรงนั้นได้ โดยมีวิธีแก้ก็คือ หาวิทยากรในท้องถิ่น เช่นเด็กอยากเรียนซีลิต เราไปติดต่อมืออาชีพมา เขาคิดชั่วโมงละพัน เราก็สู้ไม่ได้”

(สาลีฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

แนวทางการแก้ไขปัญหา

โรงเรียนควรจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและรอบโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากขึ้น เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา ศูนย์สารสนเทศ ให้มีคุณภาพและทั่วถึงเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนมีแหล่งค้นคว้าความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมถึงจัดหาวิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้ความชำนาญในด้านนั้นๆ และสถานที่ทำกิจกรรมที่เหมาะสมและมีคุณภาพ และเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ตั้งและภายใต้ขอบเขตของทรัพยากรที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นโดยการสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถที่มีภายใน

โรงเรียนทดแทน เพราะครูหนึ่งคนมีความสามารถหลายอย่าง นำเอาจุดเด่นของครูออกมาตาม ศักยภาพ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“คือการสรรหาบุคลากรครูที่จะเข้ามาสอนในโรงเรียน จะพยายามหาครูที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านนั้นๆ และใช้ศักยภาพเหล่านั้นในตัวครูออกมาจากผู้ที่มีประสบการณ์ เพราะครู 1 คน มีความสามารถหลายอย่าง แทนที่จะไปหาจากภายนอกมา แต่เรามาเลือกบุคลากรภายในโรงเรียน ให้มีความสำคัญกับบุคลากรภายใน ซึ่งเราได้เห็นศักยภาพของครู นี่คือผลดีของกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

(สาลีฮาร์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

4.5.6 ด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในด้านการวัดและประเมินผลโดยภาพรวม มีการวัดประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผลอย่างชัดเจน โดยการประเมินตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“การประเมินผล จะทำ 2 แบบ คือ แบบเข้าร่วมกิจกรรม และ 2 คือ แบบสอบถามความพึงพอใจ ทำเป็นเล่ม ใช้ในทุกๆ กิจกรรม”

(นุรีมี อาแว, 18 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“เรื่องการวัดประเมินผลต้องวัดประเมินตามความเป็นจริง ดีหรือไม่ดี และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงในปีต่อไป ไม่ใช่จบแค่สรุปผล”

(ฟาตีละห์ วาเต๊ะ, 18 ตุลาคม 2560)

ปัญหาที่พบ

ด้านการวัดและประเมินผล คือ ครูทำการการวัดและประเมินผลอย่างจริงจังมากเกินไป ทำให้นักเรียนมีความกดดันกับการทำกิจกรรม รวมถึงครูบางส่วนไม่สามารถจัดสรรเวลาในการดำเนินการวัดประเมินผลกิจกรรมในช่วงเพิ่มเวลารู้ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“มีบ้างที่ต้องอาศัยการแนะนำ เช่นครูจริงจังมากเกินไป ซึ่งไม่ตรงวัตถุประสงค์ อยากให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้เด็กได้สนุกสนาน แต่ให้ได้งานตามที่

ต้องการ มีการยืดหยุ่น ไม่อยากให้ตีกรอบอย่างจริงจังมากเกินไป ให้เด็กได้มีความรู้สึกได้ปลดปล่อย”

(สาลิษาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

แนวทางแก้ไขปัญหา

ด้านการวัดและประเมินผล โรงเรียนควรประเมินผลตามสภาพจริง อย่างหลากหลาย และนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา ครูควรหารูปแบบวิธีการวัดประเมินผลที่ไม่ยาก และไม่กดดันนักเรียนมากเกินไป โรงเรียนควรลดภาระแก่ครู โดยมีการประเมินผลการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และหลากหลาย เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุด ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“โรงเรียนมีแบบประเมินของเขาอยู่แล้ว ที่จะประเมินผลนักเรียนอย่างไร เช่น การประเมินจากสภาพจริง เป็นต้น”

(วิจิตรา โตะมีนา, 17 ตุลาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“คงใช้ในหลักการเดิม คือการวัดและการประเมินผล จะต้องวัดตามสภาพความเป็นจริงเพราะหลายครั้ง เราประเมิน เราก็ตั้งธงไว้ แต่จริงๆ แล้วการประเมินต้องประเมินจากสภาพที่เป็นจริง ว่ามันเป็นอย่างไร การที่เราตั้งธงไว้ว่าจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จนั้นมันไม่ใช่ เพราะบางอย่างเราประเมินแล้วอาจไม่เป็นไปตามธงที่เราตั้งไว้ก็ได้ แต่ถ้าว่าความเป็นจริงมันทำให้เกิดสิ่งเหล่านั้นก็ต้องยอมรับให้ได้ และต้องหลากหลาย และเป็นไปตามบริบทของโรงเรียน เพราะโรงเรียนแต่ละโรงที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ฝ่ายจัดกิจกรรมนี้ต้องวางแผนให้ดีที่สุดท้ายอยากจะทำให้ผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงให้ได้ ถ้าหากไม่นำผลไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมก็จะเป็นลักษณะเดิมๆ ไม่มีการพัฒนา”

(ชานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ปัญหาที่พบ

ต้นสังกัดให้ดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ไม่มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานไม่จริงจัง และต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้หยุดชะงัก และไม่ต่อเนื่อง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“สิ่งที่บกพร่องของ สช.เรา คือ ทำอะไรแล้วไม่ติดตาม สพฐ. ทำอะไร เราก็ทำ พอทำแล้วก็ปล่อย ไม่ติดตาม วันนั้น ผอ.สช. ถามว่า ผอ.ว่า เอาเอกสารมาจาก ไหน ซึ่งกะฮะเอามาจาก สพฐ. ซึ่ง สพฐ. เขาจะมีรูปแบบของเขาและมีการ ติดตาม”

(สาลิฮาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“แต่ว่าเนื่องจากเราไม่มีแผนงานที่ชัดเจนในระดับบริหารจัดการ ก็เลยทำให้ถูก ลืมไป ก็หายไปเลย หากจะให้มีการประเมินก็คงจะยาก เป็นลักษณะลงนโยบาย แล้วก็ไม่มีมีการติดตามและก็หายไปเลย ทำแบบผ่านๆ ไป”

(ชานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

แนวทางแก้ไขปัญหา

ให้ต้นสังกัดมานิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้ โรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายนี้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“สิ่งที่คือการดูแลติดตามในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดการติดตามต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ”

(ชานูซี เบญจมันต์, 14 สิงหาคม 2560)

และอีกท่านหนึ่งได้กล่าวในประเด็นที่คล้าย ๆ กันว่า

“ผอ. จึงอยากเสนอแนะว่า หากให้โรงเรียนเอกชนทำอะไรก็ได้ โรงเรียนยินดีรับ แต่ให้ช่วยติดตาม ประเมิน อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ”

(สาลิฮาห์ เจ๊ะละ, 13 สิงหาคม 2560)

4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ข้อมูลข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

ตารางที่ 24 ความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน	ความถี่
1. ด้านโครงสร้างเวลาเรียน และ ตารางเรียน	1. ควรจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น	2
	2. ควรให้ต้นสังกัดจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนำไปใช้เป็นแนวทางเดียวกัน	1
	3. ควรปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสม เนื่องจากช่วงเวลาในการทำกิจกรรมน้อย ทำให้กิจกรรมที่ทำไม่ต่อเนื่อง	2
	4. ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากขึ้น เพราะนักเรียนมีความสุขกับการทำกิจกรรม	5
	5. ควรนำกิจกรรมบูรณาการในคาบเรียนปกติ โดยไม่ให้กระทบโครงสร้างเวลาเรียนเดิม	2
	6. ควรกำหนดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตร อย่างหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	2
	7. ควรมีการกำหนดโครงสร้างให้ชัดเจน	5

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน	ความถี่
2. ด้านการดำเนินกิจกรรม	1. การดำเนินกิจกรรมควรใช้กระบวนการ PDCA ในทุกขั้นตอน	2
	2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	2
	3. ควรให้มีการประชุมวางแผนทุกครั้งก่อนดำเนินกิจกรรมต่างๆ	1
	4. การจัดสภาพแวดล้อมควรเอื้อต่อการจัดกิจกรรม โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ	2
	5. ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	5
	6. ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืน และสามารถต่อยอดได้	4
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	1. การออกแบบกิจกรรมควรสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด ตามหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียน	6
	2. การออกแบบกิจกรรมต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด	5
	3. กิจกรรมที่จัดควรครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน	5
	4. กิจกรรมที่ออกแบบควรใช้สื่อที่เหมาะสม รวมถึงสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ	4
4. ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้	1. รูปแบบกิจกรรมที่จัดควรมีความหลากหลาย	13
	2. รูปแบบกิจกรรมควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการ ทักษะในการคิดวิเคราะห์	1
	3. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	3
	4. รูปแบบกิจกรรมควรเน้นการปฏิบัติจริง	6

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน	ความถี่
5. ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้	1. ควรจัดเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้เพียงพอ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	9
	2. ควรนำนักเรียนทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอก เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน	5
	3. สื่อในการจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย	8
	4. ควรให้ครู และนักเรียนช่วยกันผลิตสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม	1
	5. โรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในการเบิกอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อในการจัดกิจกรรม	1
	6. ควรให้ทางต้นสังกัด และโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณในจัดทำสื่อประกอบการทำกิจกรรม เพราะต้องใช้งบประมาณในการทำสื่อ	2
6. ด้านการวัดและประเมินผล	1. ควรมีการประเมินผลโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย	3
	2. ควรนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป	1
	3. ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเอง เป็นรายบุคคลตามสภาพจริง	3
	4. ควรมีรูปแบบการประเมินที่เป็นรูปแบบเดียวกัน	1
7. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	1. อยากให้โรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากกว่านี้ เพื่อให้กิจกรรมนี้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด	2
	2. ควรให้ต้นสังกัด หรือโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	1

จากตารางที่ 24 พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นรายด้านและจัดลำดับของข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียน เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากขึ้น เพราะนักเรียนมีความสุขกับการทำกิจกรรม เนื่องจากบริบทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีเวลาในการจัดกิจกรรมที่สนองตอบนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” น้อยมาก อีกทั้งควรมีการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนให้ชัดเจน และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ควรให้ต้นสังกัดจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนำไปใช้เป็นแนวทางเดียวกัน เพราะบริบทของการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน จึงไม่สามารถจัดเวลาเรียนให้เหมือนกันได้ทั้งหมด

ด้านการดำเนินกิจกรรม เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพราะกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไม่สามารถทำได้เพียงเฉพาะฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จำเป็นต้องร่วมมือกันทำทั้งระบบ และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ควรให้มีการประชุมวางแผนทุกครั้งก่อนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ก่อนทำกิจกรรมใดๆ ควรต้องให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการออกแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ การออกแบบกิจกรรมควรสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด ตามหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จัดขึ้นมาเพื่อให้ตอบสนองกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว เพียงแต่เปลี่ยนลักษณะการเรียนการสอน ให้เป็นการปฏิบัติจริงมากขึ้น และข้อที่มีความถี่รองลงมา คือ การออกแบบกิจกรรมต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด และกิจกรรมที่จัดควรครอบคลุมในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะครอบคลุมกิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) โดยมีการตามหลักการศาสนาอิสลาม และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ กิจกรรมที่ออกแบบควรใช้สื่อที่เหมาะสม รวมถึงสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ

ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ รูปแบบกิจกรรมที่จัดควรมีความหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ในแต่ละระดับชั้นนั้นๆ ผู้เรียนจะได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมมากขึ้น และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ รูปแบบกิจกรรมควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในระดับที่สูงขึ้นไปได้

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้เพียงพอ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อสร้างความรู้รอบด้านให้ผู้เรียน และสื่อในการจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย สร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้อยากเรียนอยากรู้มากยิ่งขึ้น และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ โรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในการเบิกอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อในการจัดกิจกรรม และควรให้ครู และนักเรียนช่วยกันผลิตสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเอง เป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ควรมีการประเมินผลโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ควรมีรูปแบบการประเมินที่เป็นรูปแบบเดียวกัน และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ อยากให้โรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากกว่านี้ เพื่อให้กิจกรรมนี้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ให้ต้นสังกัด หรือโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ดังนี้

ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากขึ้น เพราะนักเรียนมีความสุขกับการทำกิจกรรมควรจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน และตารางเรียนเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ควรกำหนดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรอย่างหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และควรนำกิจกรรมบูรณาการในคาบเรียนปกติ โดยไม่ให้กระทบโครงสร้างเวลาเรียนเดิม

ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมถึงผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืน และสามารถต่อยอดได้ การจัดสภาพแวดล้อมควรเอื้อต่อการจัดกิจกรรม โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินกิจกรรมควรใช้กระบวนการ PDCA ในทุกขั้นตอน

กิจกรรมที่ออกแบบควรใช้สื่อที่เหมาะสม รวมถึงสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ การออกแบบกิจกรรมต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด กิจกรรม

ที่จัดควรครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ พัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) และการออกแบบกิจกรรมควรสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร เหมาะสมกับผู้เรียน

รูปแบบกิจกรรมที่จัด ควรมีความหลากหลาย รูปแบบกิจกรรมควรเน้นการปฏิบัติจริง ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ และรูปแบบกิจกรรมควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการ ทักษะในการคิดวิเคราะห์

ควรจัดเตรียมสื่อ และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้เพียงพอ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อในการจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย ควรนำนักเรียนทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอก เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ควรให้ทางต้นสังกัด และโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณ ในจัดทำสื่อประกอบการทำกิจกรรม เพราะต้องใช้งบประมาณในการทำสื่อ และโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในการเปิดอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อในการจัดกิจกรรม

ควรนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง และควรมีการประเมินผลโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย รวมถึงควรให้ต้นสังกัด หรือโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และให้โรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มากกว่านี้ เพื่อให้กิจกรรมนี้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด